

Adviescommissie afgesloten strafzaken

Postbus 20303 2500 EH Den Haag

Bezoekadres:
Korte Voorhout 8
2511 EK Den Haag

Zaak [verzoeker] (ACAS 035)

Beknopt relaas van de feiten

Verzoeker heeft op zaterdag 22 augustus 1992, rond 04.00 uur in de vroege ochtend, in het centrum van Weert, de hem bekende [slachtoffer] neergeschoten. [Slachtoffer] was op dat moment in het gezelschap van drie andere mannen. [Slachtoffer] is geraakt in zijn rug en in zijn linker kuit. [Slachtoffer] is op 24 september 1992 als gevolg van de schotwond in zijn rug overleden.

Zeer kort nadat verzoeker op [slachtoffer] had geschoten, waren politieambtenaren [verbalisant 1] en [verbalisant 2] ter plaatse. Toen [verbalisant 1] verzoeker wilde aanhouden, heeft verzoeker op hem geschoten, waarbij [verbalisant 1] gewond is geraakt aan de rechterzijde van zijn borst. [verbalisant 1] was daardoor uitgeschakeld. [verbalisant 2] heeft vervolgens met zijn dienstwapen, een pistool van het merk Walther, kaliber 9 mm, zes keer op verzoeker geschoten. Verzoeker is daarbij geraakt.

Op de plaats delict, in de directe nabijheid van verzoeker, zijn een revolver van het merk Amadeo Rossi, kaliber .38 Special, en een pistool van het merk FN Browning, kaliber 7,65 mm aangetroffen. In de trommel van de revolver zaten vijf hulzen. Er zijn vier hulzen van het kaliber 7,65 gevonden. Die zijn verschoten met de FN Browning. Er zijn zes hulzen van het kaliber 9 mm gevonden. Die zijn verschoten met het pistool van het merk Walther van politieambtenaar [verbalisant 2]. De kogel waardoor [slachtoffer] in zijn rug is geraakt, is verschoten met de revolver. [verbalisant 1] is geraakt door een kogel die verzoeker heeft afgevuurd met het pistool van het merk FN Browning.

Verzoeker heeft steeds bekend dat hij de feiten heeft gepleegd. Hij heeft ten aanzien van het schieten op [slachtoffer] (feit 1 op de dagvaarding) een beroep gedaan op noodweer(exces) en ten aanzien van het schieten op [verbalisant 1] (feit 2 op de dagvaarding) op putatief noodweer(exces).

Rechtsgang

Verzoeker is op 15 december 1992 door de Rechtbank Roermond wegens "1. moord" (op [slachtoffer]) en "2. poging tot doodslag" (op [verbalisant 1]) veroordeeld tot 12 jaar gevangenisstraf en TBS met dwangverpleging. De Rechtbank achtte verzoeker verminderd toerekeningsvatbaar.

Op 7 oktober 1993 heeft het Gerechtshof 's-Hertogenbosch verzoeker wegens "1. moord" (op [slachtoffer]) en "2. poging tot doodslag" (op [verbalisant 1]) veroordeeld tot twaalf jaar gevangenisstraf en TBS met dwangverpleging. Het Hof achtte verzoeker verminderd toerekeningsvatbaar.

Het door verzoeker ingestelde cassatieberoep is op 28 juni 1994 door de Hoge Raad verworpen (nr. 97.400).

Verzoeker heeft op 1 september 1995 een herzieningsverzoek ingediend. Daarbij heeft hij verklaringen overlegd van twee personen die niet eerder waren gehoord in de zaak: [betrokkene 1] en [betrokkene 2]. Beiden hebben een korte, handgeschreven verklaring opgesteld en die op 14 en 16 maart 1995 ter legalisatie aangeboden aan een notaris.¹ Zij waren naar hun zeggen getuige van de feiten waarvoor verzoeker is veroordeeld. Hun verklaringen zouden volgens het herzieningsverzoek een ander licht werpen op het beroep op noodweer of noodweereces dat verzoeker had gedaan bij het Hof en dat door het Hof was verworpen. De Hoge Raad heeft het herzieningsverzoek bij beschikking van 7 mei 1996 niet-ontvankelijk verklaard (nr. 4939 Herz.). De Hoge Raad overwoog dat, gelet op de door het Hof gebruikte bewijsmiddelen, aan de verklaringen van [betrokkene 1] en [betrokkene 2] geen ernstig vermoeden te ontlenen viel dat, waren die verklaringen bij het Hof bekend geweest, een minder zware strafbepaling zou zijn toegepast. In het verzoekschrift staat dat verzoeker deze herzieningsbeschikking niet kent. Om die reden voegt de Commissie de beschikking als bijlage bij dit advies.

Verzoeker heeft de gevangenisstraf uitgezeten. De TBS-maatregel is in 2000 gaan lopen. De TBS duurt voort tot op heden.

Het verzoek van de veroordeelde en zijn raadsman

Op 20 oktober 2016 heeft mr. S. Marjanovic, advocaat te Den Haag, bij de procureur-generaal bij de Hoge Raad een verzoek ingediend ex artikel 461 Sv tot het doen verrichten van voorbereidend onderzoek.

Volgens het verzoekschrift erkent verzoeker dat hij [slachtoffer] en [verbalisant 1] heeft neergeschoten, maar is zowel het beroep op noodweer(exces) bij feit 1 als het beroep op putatief noodweer(exces) bij feit 2 ten onrechte verworpen. Volgens verzoeker had hij voor beide feiten moeten worden ontslagen van rechtsvervolging.

Verzoeker stelt dat sprake was van een aanval op zijn persoon vanuit de groep waarin [slachtoffer] zich bevond en dat hij pas na die op hem gerichte aanval (terug) heeft geschoten. Die aanval bestond er volgens verzoeker uit dat vanuit de groep waarin [slachtoffer] zich bevond, op hem is geschoten. Ten aanzien van feit 2 stelt verzoeker dat hij, na beschoten te zijn vanuit de groep van [slachtoffer] en na zelf (terug) geschoten te hebben, opeens werd geconfronteerd met een man die hem van achteren naderde en dat hij in een reflex heeft geschoten op deze man. Verzoeker dacht dat de man bij de groep van [slachtoffer] hoorde en hem iets wilde aandoen; de man had zich niet als politieman bekend gemaakt en verzoeker had hem niet als zodanig herkend.

¹ Boven de handgeschreven verklaring van [betrokkene 1] staat de datum 2 januari 1995. Op de verklaring van [betrokkene 2] staat geen datum.

Verzoeker meent dat destijds geen deugdelijk onderzoek heeft plaatsgevonden naar de juistheid van de argumenten die aan het beroep op (putatief) noodweer(exces) ten grondslag zijn gelegd. Hij meent dat het thans door hem gevraagde onderzoek kan uitwijzen dat zijn stelling juist is dat hij in eerste instantie werd aangevallen doordat vanuit de groep waarin [slachtoffer] zich bevond op hem (verzoeker) is geschoten en dat hij - verzoeker - pas daarna en in reactie daarop (terug) heeft geschoten. In dat geval zou zijn beroep op noodweer(exces) bij feit 1 en putatief noodweer(exces) bij feit 2 alsnog kunnen worden gehonoreerd, hetgeen volgens het verzoekschrift moet of kan leiden tot ontslag van rechtsvervolging voor beide feiten.

Verzoeker vraagt in de eerste plaats dat onderzoek wordt gedaan naar de perforaties die zijn aangetroffen in het spijkerjack, het T-shirt en de schoenen die hij droeg op 22 augustus 1992. Bij voorkeur wordt dat onderzoek uitgevoerd aan die voorwerpen zelf. Als dat niet meer mogelijk is, dan moet een deskundige onderzoek verrichten naar de bevindingen van het rapport dat op 15 oktober 1992 is uitgebracht door het Gerechtelijk Laboratorium, met in het bijzonder aandacht voor (een verklaring voor) de verschillende groottes van de aangetroffen perforaties op het spijkerjack.

In de tweede plaats vraagt verzoeker om het horen van [betrokkene 1] en [betrokkene 2]. Verzoeker heeft de verklaringen van deze getuigen, die in de herzieningsprocedure waren overgelegd, opnieuw ingebracht. Hij meent dat hun verklaringen steun geven aan zijn stelling dat vanuit de groep van [slachtoffer] op hem is geschoten.

In de derde plaats vraagt verzoeker om nader dactyloscopisch onderzoek aan de schietwapens die inbeslaggenomen zijn. In 1992 zijn geen dactyloscopische sporen aangetroffen. Dat bevreemdt verzoeker, omdat vaststaat dat met de wapens is geschoten. Ook moet volgens verzoeker nader onderzoek worden uitgevoerd naar de schiethanden die zijn afgenomen van zowel [slachtoffer] als verzoeker.

Tenslotte vraagt verzoeker om een reconstructie van de schietpartij, omdat die duidelijkheid kan geven en aanknopingspunten kan bieden voor een novum. Op basis van de reconstructie zou de stelling van verzoeker kunnen worden getoetst dat hij politieambtenaar [verbalisant 1] niet heeft gezien alsmede zijn stelling dat vanuit de groep van [slachtoffer] op hem is geschoten.

Het verzoek van de procureur-generaal

Op de voet van artikel 462 Sv heeft de procureur-generaal bij brief van 5 januari 2017 aan de Adviescommissie Afgesloten Strafzaken advies gevraagd over de wenselijkheid van een nader onderzoek als bedoeld in artikel 461, eerste lid, Sv. Daarbij ware aandacht te besteden aan de vraag naar nut en noodzaak van het onderzoek dat in het verzoekschrift is voorgesteld, als ook aan de vraag of er naar het oordeel van de Commissie andere aanknopingspunten zijn voor nader onderzoek naar het bestaan van gronden voor herziening van de veroordeling.

Het wettelijk kader voor de behandeling van het verzoek

Op grond van artikel 462, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering is de Adviescommissie Afgesloten Strafzaken (hierna: de Commissie) belast met de advisering

over de wenselijkheid van een nader onderzoek als bedoeld in artikel 461, eerste lid, Sv. Dat wil zeggen: een nader onderzoek naar de aanwezigheid van een grond voor herziening als bedoeld in artikel 457, eerste lid, onder c. Volgens laatstgenoemde bepaling kan de Hoge Raad een veroordeling herzien indien er sprake is van een gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat op zichzelf of in verband met de vroeger geleverde bewijzen met de uitspraak niet bestaanbaar schijnt, zodanig dat het ernstige vermoeden ontstaat dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid, hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling. De Commissie brengt haar advies uit aan de procureur-generaal bij de Hoge Raad (art. 462, lid 1, Sv) of aan de Hoge Raad zelf (art. 469, lid 1, Sv).

In de Nota van Toelichting bij het Besluit Adviescommissie Afgesloten Strafzaken wordt opgemerkt dat onder de vraag naar de wenselijkheid van een nader onderzoek kan worden begrepen de vraag naar de vraagstelling en inrichting van dat onderzoek (§ 2.1). Ook kan de Commissie adviseren om in het kader van een nader onderzoek de door haar wenselijk geoordeelde onderzoekshandelingen te doen uitvoeren (Nota van Toelichting bij artikel 8 van het Besluit Adviescommissie Afgesloten Strafzaken).

De activiteiten van de Commissie

De Commissie heeft op 19 april 2017 het volledige dossier ontvangen. Vanuit de Commissie zijn de leden Posthumus en Franken met de voorbereiding van het advies belast. Daartoe hebben zij onafhankelijk van elkaar het dossier bestudeerd en hebben zij hun bevindingen vervolgens met elkaar besproken. Het conceptadvies is besproken in de vergadering van de Commissie van 25 augustus 2017 en 6 oktober 2017. Daarbij heeft commissielid De Doelder zich verschoond. In zijn plaats heeft plaatsvervangend lid Cleiren deelgenomen aan de beraadslaging.

De bevindingen van de Commissie

Verzoeker heeft reeds bij het Hof verklaard dat hij werd aangevallen en beschoten vanuit de groep van [slachtoffer], dat hij toen geraakt is in zijn borst,² en dat hij zich tegen die aanval heeft verdedigd door op de groep van [slachtoffer] te schieten.

De redenering van verzoeker was - en is – derhalve dat hij zich mocht verdedigen tegen de groep waarin [slachtoffer] zich bevond. Wellicht heeft hij daarbij de grenzen van een toelaatbare verdediging overschreden, maar die overschrijding was dan in zijn visie een onmiddellijk gevolg van de hevige gemoedstoestand die is veroorzaakt door die beweerdelijke aanval. Omdat verzoeker vervolgens kon denken dat [verbalisant 1] tot de groep van [slachtoffer] behoorde en omdat verdediging tegen die groep toelaatbaar was (want een noodzakelijke verdediging van zichzelf tegen een ogenblikkelijke, wederrechtelijke aanval vanuit die groep) is, aldus verzoeker, ten aanzien van [verbalisant 1] sprake van een putatieve noodweersituatie. De Commissie merkt in dat verband op dat het beroep op

² Blijkens het proces-verbaal van de terechtzitting van het Hof van 23 september 1993 heeft verzoeker daar verklaard dat de kogels hem om de oren vlogen (pv p. 3) en dat hij in zijn borst was getroffen nog voordat de politie op hem schoot (p. 4).

putatief noodweer(exces) ten aanzien van [verbalisant 1] alleen opgaat als het beroep op noodweer ten aanzien van [slachtoffer] slaagt.

Opmerking verdient voorts dat het Hof bij de behandeling van de zaak ter zitting en in het arrest aandacht heeft besteed aan de toedracht. Daartoe heeft het Hof verzoeker ondervraagd alsook de drie mannen die bij [slachtoffer] waren ten tijde van het incident. Het Hof heeft bovendien de politieambtenaren [verbalisant 1] en [verbalisant 2] ter terechtzitting als getuigen gehoord.

Uit de bewijsmiddelen die het Hof heeft gebruikt en uit de verwerping van de gevoerde verweren blijkt dat het Hof geen geloof heeft gehecht aan de verklaring van verzoeker dat hij werd aangevallen en dat hij zich tegen die aanval moest verdedigen. Verder kan uit het arrest worden afgeleid dat het Hof van oordeel was dat het pistool van het merk FN Browning alleen door verzoeker is gebruikt en niet voordien door iemand uit de groep van [slachtoffer]. Dat blijkt bijvoorbeeld uit bewijsmiddel 1, waarin het Hof delen van de verklaring die verzoeker ter terechtzitting in hoger beroep heeft afgelegd weergeeft. Het blijkt ook uit bewijsmiddel 2, waarin het Hof een deel van de verklaring van getuige [getuige 1] weergeeft. Die verklaring houdt onder meer in dat [getuige 1] een wapen uit de hand van verzoeker trapte, dat dat wapen op de grond terecht kwam en dat [getuige 1] vervolgens zag dat verzoeker uit zijn kleding een ander wapen pakte.

In zijn verwerping van het beroep op noodweer(exces) heeft het Hof bovendien overwogen:

“Evenmin is uit het onderzoek ter terechtzitting aannemelijk geworden verdachtes stelling dat, ter plaatse waar verdachte de confrontatie met [slachtoffer] is aangegaan, [slachtoffer] of een van de anderen uit diens groep een wapen bij zich had en/of jegens verdachte heeft gehanteerd (...).”

Dit impliceert dat volgens het Hof verzoeker alleen door [verbalisant 2] is geraakt.

Verzoeker meent dat door het uitvoeren van de door hem gevraagde onderzoekshandelingen alsnog feiten en omstandigheden zullen blijken die zullen uitwijzen dat hij werd aangevallen.

Onderzoek aan spijkerjack, T-shirt en schoenen

Ten eerste vraagt verzoeker om nader onderzoek naar de beschadigingen in het spijkerjack, het T-shirt en de schoenen dat/die hij droeg op 22 augustus 1992. Verzoeker stelt dat de perforaties die daarin zijn aangetroffen niet passen in het scenario dat hij enkel door politiekogels is geraakt. Politiekogels zijn immers van het kaliber 9 mm en sommige perforaties waren kleiner dan 9 mm. Dat sommige perforaties kleiner zijn dan 9 mm wijst er volgens verzoeker dus op dat hij (ook) is geraakt door kogels uit een ander wapen dan het dienstwapen van de politie. Dat gegeven zou een onderbouwing zijn van verzoekers bewering dat hij is beschoten door iemand uit de groep van [slachtoffer].

Bij de behandeling van zijn zaak door het Hof heeft verzoeker een vergelijkbaar verweer gevoerd, maar toen alleen met betrekking tot de perforaties in het spijkerjack. Hij heeft toen voorts verzocht een ter zake deskundige te horen. Het Hof heeft daarop als volgt beslist:

“Uit het door de raadsman bedoelde rapport van het Gerechtelijk Laboratorium blijkt dat ten aanzien van de perforatie nummer 1 een microchemische reactie op koper en lood negatief verliep en dat de perforaties, genummerd 2 tot en met 6 en variërend van circa 7 tot circa 10 millimeter, mogelijk door één projectiel zijn veroorzaakt en

wel een projectiel afkomstig van loodvrije politiemunitie. Het kaliber daarvan is 9 millimeter.

Bovendien zijn de in bedoeld rapport opgegeven diameters van de perforaties niet exact, maar circa opgegeven, terwijl het voorts een feit van algemene bekendheid is dat stof (en ook spijkerstof) flexibel is en zich na een perforatie herstelt, waardoor de diameter van de in de stof aanwezige perforatie kleiner kan zijn dan de diameter van het voorwerp – in casu de kogel – die die perforatie heeft veroorzaakt.

Derhalve is de verklaring van verdachte, dat er vanuit de groep van [slachtoffer] op hem werd geschoten, - gelet ook op de inhoud van de bewijsmiddelen- anders dan de raadsman meent, niet aannemelijk geworden.

Gelet op het vorenstaande, wijst het hof voorts het verzoek van de raadsman om de zaak aan te houden teneinde een terzake deskundige te doen horen af.”³

Bij onderzoek door het Gerechtelijk Laboratorium zijn zes perforaties vastgesteld. Perforatie 1 zat onderin de buik van het linker voorpand van het jack en had een diameter van circa 8 mm. Perforaties 2 tot en met 4 zaten ook in het linker voorpand, maar dan in en bij het borstzakje. Perforaties 5 en 6 zaten in de linkermouw. Perforaties 2 tot en met 6 kunnen zijn veroorzaakt door dezelfde kogel. De grootte van de perforaties varieerde van circa 7 mm tot circa 10 mm en de vorm varieerde van rond, tot vierkant en enigszins rechthoekig. Ervan uitgaande dat de perforaties 2 tot en met 6 door dezelfde kogel zijn veroorzaakt, geeft alleen dat gegeven al aan dat één kogel kan leiden tot beschadigingen die variëren in grootte en vorm.

De Commissie heeft daarenboven navraag gedaan naar afmetingen en vormen van schotbeschadigingen in kleding. Die blijken afhankelijk te zijn van veel factoren, zoals de manier waarop een kogel het kledingstuk in- of uitreedt, de schootafstand, de vorm van de kogel zelf en het stofmateriaal. Daarnaast speelt mee hoe de afmetingen van een beschadiging zijn gemeten (welke deel van de beschadiging is gemeten, alleen de stof die intact is of ook de gebroken vezels). Samenvattend kan worden gezegd dat de in stof aanwezige perforatie niet even groot hoeft te zijn als de diameter van de kogel: onder omstandigheden kan die perforatie kleiner zijn dan de diameter van de kogel. Daarom kan nader onderzoek niet het door verzoeker beoogde resultaat opleveren.

Het T-shirt dat verzoeker droeg, is veiliggesteld door de politie. In een “proces-verbaal van het veiligstellen van de kleding van de slachtoffers en de verdachte en onderzoek daar aan en in” d.d. 1 september 1992 staat over het T-shirt het volgende:

“Een T-shirt bruin van kleur met zwarte strepen. Zie foto no. 9. In de linker mouw zaten een in- en uitschotopening die correspondeerden met die in de jas. Zie pijl met cijfer 3 op foto no. 9, voor wat de uitschotopening betreft. Bij de pijl met cijfer 2 op foto no. 9, aan de linkerzijde is een inschotopening die correspondeert met alle drie de beschadigingen bij de borstzak in de jas. Bij de pijl met cijfer 1 op foto no. 9 is een uitschotopening ongeveer in het midden van de borst.”

Voor zover de Commissie kan vaststellen, is dit het enige onderzoek dat aan het T-shirt is verricht. Nader onderzoek aan dat kledingstuk, als dat nu nog mogelijk zou zijn, draagt

³ Arrest Hof 's-Hertogenbosch, p. 15-16. De onderstreping is aangebracht door het Hof.

volgens de Commissie niet bij aan meer duidelijkheid. Immers, de beschadigingen in het T-shirt corresponderen met beschadigingen in het spijkerjack dat verzoeker droeg. De conclusies ten aanzien van het spijkerjack gaan ook op voor het T-shirt.

Voor wat betreft de schoenen merkt de Commissie op dat uit de stukken blijkt dat in de linkerschoen van verzoeker een inschotopening zat. Bij een operatie is uit de linkervoet van verzoeker een gedeformeerde kogel verwijderd. Die kogel is aan de politie overgedragen en is later door het Gerechtelijk Laboratorium onderzocht. In het rapport van het Gerechtelijk Laboratorium van 15 oktober 1992 heeft die kogel code nummer 5 gekregen. Het is een kogel van het kaliber 9 mm. Onderzoek heeft uitgewezen dat die kogel "zeer wel mogelijk" verschoten is met het dienstwapen van [verbalisant 2]. De perforatie in de schoen die verzoeker droeg op 22 augustus 1992 is daarmee naar het oordeel van de Commissie afdoende verklaard als veroorzaakt door een politiekogel.

De Commissie is van oordeel dat nader onderzoek aan het spijkerjack, het T-shirt of de schoenen van verzoeker of het horen van een deskundige over het verrichte onderzoek niet kan leiden tot bevindingen die aannemelijk maken dat hij vanuit de groep van [slachtoffer] is beschoten en geraakt.

Horen van [betrokkene 1] en [betrokkene 2]

Verzoeker vraagt [betrokkene 1] en [betrokkene 2] te horen. De Commissie overweegt dat uit hun verklaringen eventueel zou kunnen worden afgeleid dat volgens hen vanuit de groep waarin [slachtoffer] zich bevond is geschoten. Maar uit de verklaringen van [betrokkene 1]⁴ en [betrokkene 2]⁵ kan niet worden opgemaakt dat verzoeker zich in een noodweersituatie heeft bevonden. [betrokkene 1] heeft immers verklaard dat hij schoten hoorde, minstens vijf mannen zag rennen en dat hij zag dat de laatste van die mannen zich omdraaide en teruggeschoten heeft. [betrokkene 2] heeft verklaard dat hij een Marokkaanse man zag schieten, nadat daarvoor al was geschoten. Uit de verklaringen van [betrokkene 1] en [betrokkene 2] kan derhalve niet worden afgeleid dat verzoeker pas in reactie op de beweerdelijke aanval uit de groep van [slachtoffer] heeft geschoten. De verklaringen van [betrokkene 1] en [betrokkene 2] wijzen eerder op een andere volgorde, namelijk dat eerst verzoeker heeft geschoten en dat in reactie daarop vanuit de groep van [slachtoffer] is geschoten, als al kan worden aangenomen dat vanuit die groep is geschoten. De verklaringen van [betrokkene 1] en [betrokkene 2] maken daarom niet duidelijk dat voor verzoeker een noodweersituatie bestond.

Nader onderzoek naar de schietwapens en schiethanden

Voor wat betreft het gevraagde onderzoek naar de wapens en de schiethanden overweegt de Commissie als volgt. De revolver en het pistool van het merk FN Browning zijn in 1992

⁴ [betrokkene 1] heeft onder meer verklaard: "[Ik] hoorde ... ineens gewerschoten, en ik zag minstens 5 mannen richting Singel rennen. De laatste draaide zich op de hoek om en loste minstens 5 schoten en daarna rende hij in een rotvaart de Singel af, tot ik hem niet meer zag. Ik weet zeker dat deze jongen teruggeschoten heeft, op z'n minst 5 keer. Ik geloof dat er in het totaal zo'n twaalf schoten zijn gelost." De Commissie heeft enkele spelfouten die in de oorspronkelijke, handgeschreven verklaring staat verbeterd.

⁵ [betrokkene 2] heeft onder meer verklaard: "[We] hoorden ... schoten, we dachten vuurwerk. Toen direct daarna liep er een Marokkaan heel hard naar voren naar de straat, daar ging hij om de hoek van de muur staan, toen begon hij naar achteren te schieten naar de Crocodil op een en van de andere kant schoten ze weer terug." De Commissie heeft enkele spelfouten die in de oorspronkelijke, handgeschreven tekst staan verbeterd en op een paar plaatsen een punt of een komma aangebracht..

door een deskundige van het Gerechtelijk Laboratorium onderzocht op dactyloscopische sporen. Die zijn destijds niet aangetroffen. Op grond van onder meer de verklaringen van verzoeker zelf staat vast dat hij beide wapens in handen heeft gehad. Het gaat verzoeker er om dat bij nader onderzoek zou kunnen worden vastgesteld dat op het pistool dactyloscopische sporen van [slachtoffer] of iemand uit diens groep zitten. In 1992 zijn geen dactyloscopische sporen gevonden op deze twee wapens. Het komt de Commissie onaannemelijk voor dat op de wapens, als die er nu nog zouden zijn, 25 jaar later alsnog sporen kunnen worden gevonden.

Een onderzoek naar de schiethanden komt de Commissie evenmin zinvol voor. De schiethanden zijn afgenomen op 22 augustus 1992 rond 09.00 uur. Dat was ruim vijf uur na het schietincident. Aangenomen kan worden dat alleen al door het tijdsverloop de mogelijke resultaten beperkt waren. In de uren tussen het incident en het afnemen van de schiethanden hebben bovendien verschillende activiteiten plaatsgevonden die, als een onderzoek naar schiethanden al tot enig resultaat zou leiden, aan dat resultaat elke reële betekenis ontzeggen: verzoeker is in die periode van circa vijf uur bijvoorbeeld tamelijk hardhandig aangehouden; [slachtoffer] en verzoeker zijn in dat tijdsbestek vanwege hun verwondingen overgebracht naar het ziekenhuis en zij zijn aldaar onderworpen aan medische behandelingen. Bovendien zijn de letsels die verzoeker had opgelopen, gezien de van de kleding van verzoeker gemaakte foto's, gepaard gegaan met veel bloedverlies, waarbij vrijwel onvermijdelijk ook de handen van verzoeker met bloed in aanraking zijn gekomen. Naar het oordeel van de Commissie verklaart dat waarom onderzoek naar de schiethanden geen verband kan leggen tussen verzoeker of [slachtoffer] en een schietincident, hoewel ten aanzien van in elk geval verzoeker vast staat dat hij zowel met de revolver als met de FN Browning heeft geschoten.⁶

Reconstructie

Verzoeker vraagt om een reconstructie. Hij zegt dat op basis daarvan kan worden getoetst of zijn stelling juist is dat vanuit de groep van [slachtoffer] op hem is geschoten. De Commissie ziet niet in hoe een reconstructie op dat punt duidelijkheid kan brengen.

⁶ De Commissie verwijst in dit verband naar een Vakbijlage van het NFI over schotsporen waarin staat: "De hoeveelheden en typen schotresten die vrijkomen bij een schietproces hangen voor een groot deel af van de munitie en het vuurwapen. Bekend is dat het aantal deeltjes dat vrijkomt varieert van vrijwel geen tot enkele duizenden deeltjes. Waar en in welke aantallen deze deeltjes terecht komen hangt sterk af van de omstandigheden tijdens het schietincident. In principe verplaatst de wolk schotresten zich met afnemende dichtheid en snelheid weg van de openingen in het vuurwapen waaruit ze zijn vrijgekomen. Naarmate de afstand tot het vuurwapen groter wordt, zullen er daarom steeds minder deeltjes terecht komen op het lichaam van de schutter, omstanders of objecten. (...) Dit is een reden waarom de bemonstering van een vermoedelijke schutter in eerste instantie gericht is op zijn handen en de uiteinden van de lange mouwen van de bovenste laag kleding. De kans is het grootst dat op bemonsteringen van deze plaatsen schotresten worden teruggevonden.

Het is van belang om bemonsteringen altijd zo snel mogelijk na een schietincident uit te voeren. Iedere activiteit en handeling die tussen het schietincident en de bemonstering plaatsvindt kan er namelijk voor zorgen dat deeltjes verplaatst worden en verloren gaan. In de praktijk wordt voor de bemonstering van handen van een verdachte een maximale tijd van zes uur na het schietincident aangenomen waarbinnen onderzoek zinvol wordt geacht. Standaard zal een onderzoek niet worden uitgevoerd als deze zes uur wordt overschreden. Bij twijfel over het nut van onderzoek kan altijd contact worden opgenomen met het onderzoeksgebied schotresten. Handelingen en activiteiten met de handen hebben een sterke invloed op de aantallen deeltjes op de handen. Bij het wassen van handen gaan bijvoorbeeld veel deeltjes verloren."

Naar het oordeel van de Commissie zou reconstructie alleen kunnen plaatsvinden op basis van (enerzijds) de verklaringen van verzoeker en (anderzijds) de verklaringen van [slachtoffer] en de drie andere mannen die bij [slachtoffer] waren.⁷ Immers, de resultaten van het technisch onderzoek (bijvoorbeeld kogelinslagen of vindplaatsen van hulzen) bieden naar het oordeel van de Commissie geen aanknopingspunten voor een zinvolle reconstructie, in die zin dat daardoor het ene scenario of het andere scenario meer of minder waarschijnlijk zou kunnen worden. Getuigen - onder wie de Commissie op deze plek ook [betrokkene 1] en [betrokkene 2] schaar - hebben het relevante deel van de feiten niet waargenomen.

Volgens verzoeker zou door de reconstructie ook verzoekers stelling kunnen worden getoetst dat hij [verbalisant 1] niet heeft gezien. De Commissie wil aannemen dat verzoeker niet heeft gezien dat hij werd benaderd door twee politieambtenaren, waaronder [verbalisant 1]. De politiemensen benaderden hem immers niet openlijk en hadden niet kenbaar gemaakt dat zij daar waren. Het is naar het oordeel van de Commissie aannemelijk dat verzoeker opeens iemand zag en in een flits heeft gereageerd, dat wil zeggen het pistool heeft gericht en daarmee vervolgens op [verbalisant 1] heeft geschoten. Maar daardoor wordt een beroep op putatief noodweer(exces) niet kansrijk. Immers, voor een geslaagd beroep op putatief noodweer(exces) ten aanzien van het schieten op [verbalisant 1] moet (eerst) sprake zijn geweest van een noodweersituatie met [slachtoffer] (of mensen uit diens groep). Dat er zo'n noodweersituatie was, heeft het Hof onaannemelijk geacht. De onderzoekswensen van verzoeker zullen naar het oordeel van de Commissie niet kunnen leiden tot de uitkomst dat wel een noodweersituatie moet worden aangenomen. Daarom kan een reconstructie niet bijdragen aan de onderbouwing van een beroep op putatief noodweer(exces) ten aanzien van het onder 2 bewezen verklaarde feit.

Gezien het vorenstaande is de Commissie van oordeel dat uitvoering van een of meer van de door verzoeker gevraagde onderzoekshandelingen geen onderbouwing zal kunnen geven aan de stelling van verzoeker dat hij aangevallen werd, dat er op hem is geschoten en sprake was van een noodweersituatie toen hij op [slachtoffer] schoot.

Conclusie

De Commissie is van oordeel dat het verzoek moet worden afgewezen.

Maastricht, 23 oktober 2017

H.L.G.J. Merckelbach,
Plv. voorzitter Adviescommissie afgesloten strafzaken

⁷ [Slachtoffer] is twee keer kort verhoord door de politie. De processen-verbaal die zijn opgemaakt van deze verhoren zitten in het dossier.